

Vergaderjaar 1994–1995

23 960

Wijziging van het Wetboek van Strafvordering en de Gratiewet (herziene gratieregeling en regeling inzake schadevergoeding voor voorlopige hechtenis)

Nr. 13

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 12 mei 1995

Met verwijzing naar de beraadslaging in uw Kamer over het wetsvoorstel 23 960 op 10 mei 1995 en het amendement onder stuk nr. 9, ingediend door de leden Van Oven, Dittrich en Vos, bericht ik u het volgende.

Aan het amendement ligt ten grondslag dat moet worden voorkomen dat door het indienen van een gratieverzoek door een derde, waarmee de veroordeelde niet meteen instemt, de tenuitvoerlegging van de opgelegde straf wordt vertraagd.

In het wetsvoorstel wordt niet beoogd in de bestaande praktijk enige wijziging te brengen.

In de praktijk worden gratieverzoeken door anderen dan de veroordeelde veelal ingediend door de advocaat, reclasseringsmedewerker of naaste familieleden van de betrokkene met zijn volledige medeweten en instemming. Het verzoekschrift wordt in behandeling genomen en als de wet opschortende werking toekent, wordt de tenuitvoerlegging opgeschort. Indien de veroordeelde zijn instemming aan een kansloos gratieverzoek onthoudt, blijkt dat bij het door de politie in te stellen onderzoek naar de feitelijke grondslag van de in het gratieverzoek genoemde omstandigheden die aanleiding zouden moeten vormen voor het verlenen van gratie. Een kopie van het bij dat onderzoek gebruikte formulier zend ik ter informatie mee¹.

Indien blijkt dat de veroordeelde niet instemt met het gratieverzoek, wordt het formulier ingezonden aan de afdeling Gratie van mijn ministerie, waarna het verzoek buiten behandeling wordt gelaten. Het blijken van instemming van de veroordeelde is geen noodzakelijke voorwaarde voor het in behandeling nemen van het gratieverzoek.

Aan de gratieregeling heeft altijd ten grondslag gelegen dat het indienen van een gratieverzoek vormvrij moest zijn. Het moet een ieder vrij staan zich tot H.M. de Koningin te wenden met een gratieverzoek, ook ten behoeve van een ander. Bij sommige procedures, zoals die voor de schadevergoeding voorlopige hechtenis en vergoeding van kosten, is inderdaad vereist dat uitdrukkelijk moet blijken dat de gewezen verdachte

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

met het verzoek instemt. Hieraan ligt ten grondslag dat in een aantal gevallen de betrokken gemachtigde er zelf (financieel) belang bij kan hebben dat het verzoek wordt ingediend. Dat is bij gratieverzoeken in beginsel niet aan de orde.

Indien uit alle gratieverzoeken van een derde reeds zou moeten blijken dat de veroordeelde het met het verzoek eens is, moeten de verzoeken, waaruit die instemming niet blijkt, eerst aan de veroordeelde worden gezonden met het verzoek om van zijn opvatting ter zake te doen blijken. Vervolgens moet zijn antwoord worden afgewacht, voordat met de eigenlijke behandeling van het verzoek kan worden begonnen. Bij het opnemen van een termijn waarbinnen instemming moet blijken, ontstaat er derhalve extra vertraging. Een eerste onderzoek heeft uitgewezen dat de betrokken ambtenaren zich over de afgelopen twee jaar zich een of twee gevallen konden herinneren waarin de veroordeelde er de voorkeur aan gaf om zijn straf te ondergaan en het ingediende gratieverzoek niet ondersteunde. Uit de praktijk zijn geen onwenselijke toestanden bekend als de door de indieners van het amendement gevreesde. Het amendement beoogt een oplossing voor een in de praktijk niet gevoelde behoefte.

Ik hoop u met het voorgaande voldoende te hebben ingelicht.

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager